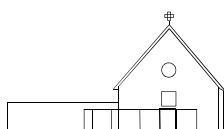

JAKOB

INNEHÅLL

Jakobs liv	2
Sammanfattning	7

JAKOB

(Lars Mörling 2019)

De tre patriarkerna (stamfäderna) till Israels folk var Abraham, Isak och Jakob. Gud gav först stora löften till Abraham (1Mos 12:1-3), därefter upprepades löfterna till Isak (1Mos 26:1-5) och slutligen till Jakob (1Mos 28:12-15).

Profetia om tvillingarna

Isak gifte sig med Rebecka som var hans kusinbarn (1Mos 24:15). När Rebecka blev gravid märkte hon att det var något som inte var helt normalt, så hon frågade Gud: *"Herren svarade henne: Två folk finns i ditt moderliv, två folkstammar ska gå skilda vägar ur ditt sköte. Det ena folket ska bli starkare än det andra, och den äldre ska tjäna den yngre"* (1Mos 25:23). Rebecka fick veta att hon bar på tvillingar, som en dag skulle resultera i två olika folk. Hon fick också veta att den äldre skulle tjäna den yngre. Profetian handlade om tvillingarna Esau och Jakob, men framför allt om de folk som skulle utgå från dem, Edom respektive Israel.

Förstfödsrätten

Esau var jägare och stod pappa Isak närmast, medan Jakob var ett hemmabarn och stod Rebecka närmast. En dag när Esau varit ute och jagat kom han hem utsvulten. Jakob hade lagat linssoppa och bakat bröd. Esau bad att få äta men Jakob krävde att Esau först, under ed, skulle ge

Beduiner nära Jeriko

honom förstfödsrätten. På den tiden innebar detta den äldste sonens rätt till merparten av arvet. Esau gav alltså bort sin arvsrätt till sin yngre bror Jakob. Det visade sig senare att Esau ansåg att Jakob lurat honom till detta (1Mos 27:36).

Välsignelsen

Tiden gick och Isak började bli gammal. Han såg dåligt men hörseln och luktsinnet var bra. Innan han dog ville han välsigna sin äldste son Esau. Det

handlade om en mycket speciell välsignelse som inte kunde återkallas. Detta var ett tillfälle när Isak skulle uttala profetiska välsignelser över sin son. Medan Esau var iväg för att jaga ett villebråd till pappa Isak, så tog Rebecka tag i hela situationen. Hon skyndade sig att laga en favoritmiddag till Isak. Sen föreslog hon att Jakob skulle ta på sig sin brors kläder så att han skulle lukta som Esau. Därefter satte hon långhårigt skinn på Jakobs händer och hals, eftersom Esau var mycket luden, men inte Jakob. Slutligen skickade hon in den ängslige Jakob med maten för att Isak skulle välsigna honom istället för Esau. Isak tyckte att rösten var Jakobs, men han kände att doften var Esaus. Jakob bedrog och ljög för sin gamle far som till slut välsignade sin yngre son Jakob: *"När han då gick fram och kysste honom, kände han lukten av hans kläder. Han välsignade honom och sade: Dofthen av min son är som doften av en mark som Herren har välsignat. Gud ska ge dig av himlens dagg och av jordens fruktbarhet, säd och vin i riklig mängd. Folk ska tjäna dig och folkslag falla ner för dig. **Var en herre över dina bröder, din mors söner ska falla ner för dig.** Förbannad den som förbannar dig och välsignad den som välsignar dig!"* (1Mos 27:27-29).

Edom och Israel

Esau blev förtvivlad över att Isak välsignat Jakob och inte han. I sin ilska och besvikelse anspelade Esau på Jakobs namn, som tydligen kunde betyda "den som bedrar" (1Mos 27:36). Jakob sa till Esau: *"Se, fjärran från jordens fruktbarhet ska din boning vara, och utan dagg från himlen där ovan. Av ditt svärd ska du leva **och din bror ska du tjäna.** Men när du blir rastlös ska du slita hans ok från din nacke."* (1Mos 27:39-40). När vi läser vidare ser vi att även denna profetia skulle komma att handla om folken som Jakob och Esau skulle ge upphov till. Edoms folk, som kom från Esau bosatte sig i ökenområden i dagens Jordanien. Under perioder styrde Israel över Edom, men det kom en dag när Edom kunde frigöra sig och slita av Israels ok från sin nacke.

Flykten

Esau beslutade sig för att döda Jakob den dag Isak hade avlidit. Rebecka insåg faran och övertalade Isak att de skulle skicka iväg Jakob till hennes bror Laban, som bodde i Harran (sydöstra Turkiet). Där skulle Jakob vara säker och där skulle han kunna gifta sig inom släkten, som hans mamma och pappa samt farmor och farfar hade gjort.

Herde nära Beer-Sheba.

Löftet

Jakob gav sig iväg från Beer-Sheba i södra delen av landet mot Harran och han stannade på en plats som kom att heta Betel (Guds hus). Jakob la sig för natten. Han drömde att han såg en stege rest mot en öppen himmel. Han såg änglar på stegen och Herren som talade: *"Jag är Herren, din far Abrahams Gud och Isaks Gud. Det land där du ligger ska jag ge åt dig och dina efterkommande. Din avkomma ska bli som stoftet på jorden och du ska utbreda dig åt väster och öster, norr och söder. **Genom dig och din avkomma ska jordens alla släkter bli välsignade.** Och se, jag är med dig och ska bevara dig vart du än går, och jag ska föra dig tillbaka till detta land. Jag ska inte överge dig förrän jag har gjort vad jag lovat dig."* (1Mos 28:13-15). Gud upprepade löftet som han en gång gett till Abraham och Isak. Det var löftet om landet och folket, men också löftet att alla folk skulle bli välsignade i Jakobs avkomma. Aposteln Paulus identifierade avkomlingen som Kristus. Genom evangeliet om Jesus Kristus skulle alla folk bli välsignade (Gal 3:16, 29).

Giftermål

Jakob tog sig fram till Harran och träffade morbror Laban och kusinerna Lea och Rakel. Jakob blev kär i Rakel och Laban krävde att han arbetade som boskapsherde i sju år för att få gifta sig med henne. På bröllopsnatten bytte Laban ut Rakel mot Lea, eftersom hon var äldst. Nu fick Jakob pröva på hur det var att bli bedragen! Efter en kort tid fick han även Rakel till hustru mot att han arbetade i ytterligare sju år. Med tiden fick Jakob elva söner och en dotter, genom Lea och hennes tjänarinna Silpa samt genom Rakel och hennes tjänarinna Bilha. På den tiden kunde hustrun få barn genom sin tjänarinna (jämför Sara och Hagar 1Mos 16:1-2).

Rikedom

Jakob var välsignad av Gud och Labans boskapshjordar förökade sig snabbt. Efter 14 år förhandlade Jakob fram en lön. Han skulle få de djur som var fläckiga och spräckliga i sin teckning. Jakob använde vissa knep när djuren skulle para sig och han blev ägare till stora hjordar med kraftiga djur, som var fläckiga. Laban började bli irriterad över att Jakobs hjordar blivit så stora. När Jakob varit 20 år hos Laban, så försökte han fly med sina hjordar, fruar och barn. Laban, som var borta några dagar upptäckte snart vad som hänt. Han tog med sig en grupp män och hann upp flyktingarna. Till slut kunde

Småboskap från Israel

Jakob och Laban försonas och de slöt ett förbund med varandra (1Mos 31:43-50).

Rädslan för Esau

Det hade alltså gått tjugo år sedan Jakob flytt från sin bror Esau. Han visste att Esau hade bestämt sig för att döda honom och att han skulle tvingas möta honom öga mot öga. Jakob visste också vad Gud lovat honom i Betel, att Gud en dag skulle föra honom tillbaka till det land han lovat Abraham och Isak. Jakob var rädd! Han var rädd att Esau skulle döda inte bara honom utan hela familjen.

Jakobs bön

Jakob skickade några män för att informera Esau att han skulle komma. Budbärarna kom tillbaka med beskedet att Esau var på väg till mötesplatsen med 400 män. Jakob blev förskräckt över hela situationen. Han bad en förtvivlad bön baserad på sin egen ynklighet och Guds löften: *"Herre, min far Abrahams Gud och min far Isaks Gud, Herre, du som sade till mig: Vänd tillbaka till ditt land och till din släkt så ska jag göra dig gott. Jag är inte värdig all den nåd och trofasthet som du har visat din tjänare. När jag gick över denna Jordan hade jag inte mer än min stav, och nu har jag blivit två skaror. Rädda mig från min bror Esaus hand, för jag är rädd att han kommer och dödar mig och mödrarna och barnen. Du har själv sagt: Jag ska göra dig mycket gott och låta dina efterkommande bli som havets sand, omöjliga att räkna."* (1Mos 32:9-12).

Brottningskamp med Gud

Natten innan mötet med Esau, sände Jakob stora försoningsgåvor i form av kameler, åsnor och boskap till Esau. Den natten skulle Jakobs liv förvandlas av ett unikt möte med Gud. Vi läser att han brottades med en okänd man hela natten, nära Jordan vid ett vadställe över bifloden Jabbok. Vid gryningen ville mannen avsluta brottningskampen, men Jakob vägrade att släppa honom med mindre än att mannen välsignade honom. Den okände mannen gav då Jakob ett slag på höften så att den gick ur led och Jakob blev halt för resten av livet. Till slut frågade mannen efter Jakobs namn och Jakob fick veta: *"Du ska inte längre heta Jakob utan Israel, för du har kämpat med Gud och med människor och segrat."* (1Mos 32:28). Det visade sig att den okände

Jabbok är en biflod till Jordan

mannen var en ängel eller till och med en uppenbarelse av Gud och Jakob fick sin efterlängtnade välsignelse. Den här händelsen blev livsavgörande för Jakob. Innan denna händelse såg vi exempel på en person som bedrog andra, sin egen bror och till och med sin gamle far. Efter brottningskampen blev han inte bara försonad med sin bror Esau, utan med tiden blev han en gudsman som vandrade med Herren. För varje steg han tog så påmindes han om sin brottningskamp med Gud, eftersom han blev halt för resten av livet. Han fick namnet Israel och från honom kom Israels folk.

Svårigheter och sorger

Livet blev inte enkelt utan ofta mycket svårt. Två av hans äldsta söner dräpte den manliga befolkningen i Shekem, för att hans enda dotter Dina blivit våldtagen. Det ledde till att Jakob och hela klanen tvingades fly till annan ort. Jakob fick ytterligare en son genom Rakel nära Betlehem. Tyvärr dog Rakel vid förlossningen. Senare fick han uppleva att hans älsklingsson Josef bara försvann. Bröderna, som sålt Josef som slav till Egypten, bedrog sin far och påstod att Josef dödats av ett vilddjur. Många år senare blev det hungersnöd i hela regionen. Jakob fick reda på att det fanns säd att köpa i Egypten och bröderna skickades ner. Drygt tjugo år efter att Josef försvunnit fick Jakob veta att Josef levde och att han var som en premiärminister i Egypten. Det hela slutade med att familjen flyttade ner till Josef i Egypten, där det fanns mat för både människor och djur.

Välsignelser

På sin ålderdom adopterade Jakob Josefs söner Manasse och Efraim. När Jakob välsignade dem satte han den yngre Efraim före Manasse. Han la sina händer korsvis så att han satte sin högra hand på Efraims huvud (1Mos 48:12-22). Här finns tydliga paralleller från Jakobs eget liv. Han utvaldes före Esau och Israel blev Guds utvalda folk, men inte Edom. Innan Jakob skulle dö välsignade han alla sina söner med en personlig välsignelse. Även dessa välsignelser var profetiska för stammarna i Israel och vi får en messiansk profetia över Judas stam: *"...Spiran ska inte vika från Juda, inte härskarstaven från hans fötter, förrän han som den tillhör kommer och folken lyder honom."* (1Mos 49:10). Messias (Kristus) skulle en dag komma ur Judas stam. Detta blev mycket tydligare när Gud slöt ett förbund med David, som kom från Judas stam, och vi fick profetiorna om Messias som Davids son.

Begravning

Jakob begärde att han skulle få begravas i familjegraven, i den grotta som Abraham, Sara, Isak och Rebecka var begravna. Platsen ligger i dagens Hebron

på Västbanken. Kung Herodes den store byggde ett väldigt mausoleum av massiva stenar över hela gravplatsen. Mausoleet är fortfarande intakt.

Gamla boplatser vid Hebron

Naturlig vattenkälla vid boplatserna

SAMMANFATTANDE TANKAR

Gud gav Rebecka en profetia om hennes tvillingar innan de föddes. Denna profetia fullbordades för Jakob och Esau samt för nationerna Israel och Edom. Jakob levde tyvärr upp till betydelsen av sitt namn "den som håller i hälen". Det uttrycket kunde också betyda "den som bedrar". Han var inte en rak person utan en ganska krokig, som sin mamma och sin morbror Laban. Vi förstår att Gud inte utvalde Jakob på grund av hans förträfflighet som människa utan på grund av Guds vilja och plan. Gud såg vem Jakob kunde bli. Det var efter den desperata brottningskampen med Gud som Jakob förvandlades. Han skulle inte längre förlita sig på sin egen förmåga utan ödmjuka sig inför Gud. Han skulle haltande vandra genom resten av livet med Herren. Hans namn blev Israel, den som kämpat med människor och Gud och vunnit seger.

Gud vill inte bara hjälpa oss och lösa våra problem. Han vill möta oss personligen och förvandla våra liv.